

EESTI RAADIO VANIM SAADE

Raadiot kuulatakse keskmiselt 3 tundi päevas. Kuidas on lood "Raadiolehe" lugemise-ga? 1927. aastast ilmuv "Raadioleht" on parim mälu värskendaja! Lehitse neid lehti mitte uurijapilguga, vaid puhtemootsionaalselt - mõttega meenutada raadio sünnipäeval ka saatete sünniaegu.

* Esimene esperantokeelne saade oli kavas 6. veebruaril 1927. Sel ajal lõpetas Eesti Rindhääling teisipäeviti saateid esperantokeelse nädala-kroonikaga. 1939. aasta veebruarist hakati raadio kaudu õpetama soome keelt. Lühikursuse lektor oli keeleteadlane magister Johannes Aavik. Praegu õpetatakse raadios inglise ja saksa keelt. Eesti Raadio kavas on saateid kümnes keeles.

* Esimene spordireportaaž oli kavas 20. juunil 1930. Esimene salvestatud spordireportaaž viis aga kuulajad häälingusse - jalgpallimatš kõlas eetris, aga võistlus oli juba lõppenud.

* Veebruaris 1939 algas "Raadiolehes" malepartii "Keres kontra raadiokuulajad". Paul Keres mängis valgetega ja tegi oma esimese käigu 20. veebruaril. Raadio simulaanid hakkasid toimuma taas 1955. aastal. Neid andis Jüri Randviir, kes hoolitseb malejüngrite taimelava eest ka praegu esmaspäevastes "Maleminutites".

* Kindla autori koostatud regulaarsete tervisesaadeteni jõuti 1937. aastal. "Tervise viisminutites" vastas igal esmaspäeval ja neljapäeval kell 19.10 kuulajate kirjadele raadiodoktor Mihkel Kask. Nüüd on raadiokavas 15-minutilise tervisesaade "Varesele valu..." ja raadiodoktoriks Harri Jänes.

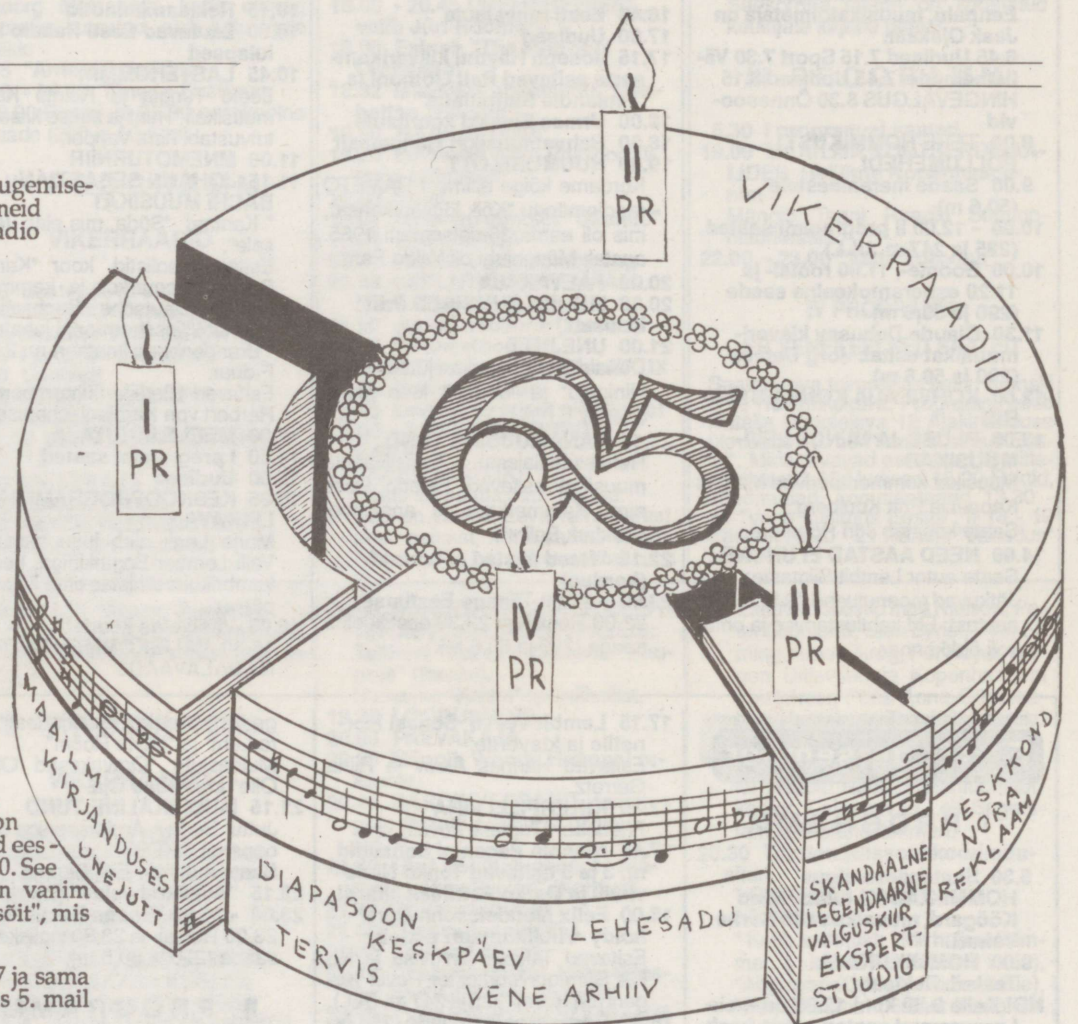
* Esimene kuuldemäng, August Tammani näidend "Koidikul", oli saate-kavas 24. veebruaril 1928. 1939. aasta märtsikuu "Raadiolehes" kirjutab Felix Moor: "Kuuldemäng on ikkagi väärtus omaette, mitte aseaine ja teatrikunst on endale juurde saanud ühe uue haru, millel on veel suured arenguvõimalused ees-nimelt raadioteatri." Esimene stereofooniline kuuldemäng kõlas 24. mail 1970. See oli Janusz Krasinski "Käru", mille lavastas Leo Martin. Raadio heliarhiivis on vanim säilinud kuuldemäng August Kitzbergi ja Juhan Simmi laulumäng "Kosjasõit", mis lindistatud 19. juunil 1941.

* Kirjandussaadetest vanimad on esimene deklamatsioon 12. veebruaril 1927 ja sama aasta 16. veebruaril eetris olnud lugemistund. Esimene lastetund oli kavas 5. mail 1927.

Kultuurisaateid on praegu kavas 8,5 tundi nädalas, saateid lastele ligi 8 tundi.

* Rindhäälingu heliplaadiarhiiv hävis täielikult Tallinna pommitamisel 9. märtsil 1944. Heino Pedusaare restaureeritud näidised vanast heliplaadiarhiivist on plaadilt aastast 1902. Vanimad säilinud reportaažid on võtted heliplaadidelt aastaist 1937 ja 1938. Säilinud on fragmente reportaažidest olümpiamängudel Berliinis 1936. aastal.

* Päevauudistega alustati Kopli saatjast paar päeva pärast regulaarsete saatete algust.

Milline on siis Eesti Raadio vanim saade - kas päevauudised, ülekanne "Estonia" teatrit, esperantokeelne saade, kuuldemäng, luulesaade, lugemistund, lastesaade...?

Omas laadis ja vallas on neist igauks esimene, aga neist kõigist vanem on Eesti Raadio, kelle sünnipäev on 18. detsembril 1926.

Ene-Mall Lõhmus

L 14. detsember

I PROGRAMM

6.30 Saatepäeva algus
Stuudios on teadustaja Urmas Liiv, muusikatoimetaja ja Vello Rand.
6.45 Uudised 7.15 Sport 7.30 Vä-
listeamadel 7.45 Uudised 8.00
Kuhu minna, mida teha? 8.15 KI-
RIKUEL 8.30 Õnnesoovid
9.00 PERESAAD E
* Jõulukuu mõtisklus.
* Muinasjutust ja elust endast.
* Onneni on palju teid.
Saate toimetaja on Heidi Tammar.
9.45 LASTEHOMMIK
Räägime jõulukinkide ja -kaunis-
tuste valmistamisest.
10.00 II programmi saated
12.00 KULTUURIKAJA toimetab
Peeter Hein
12.00 Soomekeelne saade "Mat-
karaadio" (290 ja 50,6 m)
13.00 EESTI RAHVUSMEESKOO-
RI STUUDIOKONTSEERT
Ülekanne Raadioteatrit.
13.30 Meeleolumuusikat
14.00 SILMAST SILMA ENNO
HALLEKIGA
Stockholmi Kunstiülikooli professor
Enno Hallek kõneleb oma kohane-
misest Rootsi ühiskonnas.
Kunstnik on praegu üks tuntu-
maid ja nimekamaid väliseestlastest
loovisiksusi.
Saate autor on Lea Veelma.

18.00 VÄRAVATORNI MUUSIKA

(225 ja 247 m, ULL)
Esinevad Aleksei Ljubimov ja an-
sambel "Hortus Musicus". Juhatab
Andres Mustonen.
Heliilint 8. detsembril Väravatornis
toimunud kontserdilt.

18.00 - 19.00 Soomekeelne saade
"Matkaraadio" (290 ja 50,6 m)
19.00 Robert Schumanni Keelpil-
likvartett a-moll op.41 nr.1
Esitab Melos-kvartett.

19.30 ÜHE LUULETUSE LUGU
Stuudios on kirjandusteadlane
Mart Mäger.

19.45 Igor Stravinski orkestriteo-
seld

20.00 PÄEVAKAJA
SAATED LASTELE
20.30 VIITEMIKSER
Seltsonnas juhtub nii palju kum-
malisi ja naljakaid asju, et ilma teie
abita, lapsed, me neile seletust küll
ei leia.

21.00 UNEJUTT
Sel nädalavahetusel jätkame Don-
ald Bisseti muinasjuttude luge-
mist. Ago-Endrik Kerge loeb jutu
"Laisk kuningas ja nupukas ämb-
lik".

21.15 ÕHTU MUUSIKASTUUDIUS
Eesti muusikaolu 70 aastat tagasi.
Saadet toimetab Mati Martin.
22.15 Persesaade (kordus)
23.00 - 24.00 Tänane Eestimaa
23.00 Rootsi- ja 23.30 eesti keelne
saade (290 ja 50,6 m).

II PROGRAMM

VIKERRADIO

6.30 I programmi saated
10.00 Uudised
10.15 ÄRIRAADIO
11.00 VALITSUSJUHT EDGAR SA-
VISAARE ESINEMINE
11.20 REPORTAAŽ EESTI - SOO-
ME MAAVÕISTLUSELT UJUMI-
SES
11.30 KÜLAVAHEL
Kunagi registreeriti abielusid koha-
liku külanookogu täitevkomitees.
Pajusis oli selle töö peal sekretär
Heiju Viit. Nüüd, tangantjärele, on
seda päris tore meenutada... Ikkagi
vaheldus hallis igapäevaelus. Hel-

ju Vildi jutul käis Hilda Raudkivi.

11.45 Reklamiiminutid
12.00 KULTUURIKAJA
13.00 EESTI RAHVUSMEESKOO-
RI STUUDIOKONTSEERT
13.30 NÄTSTI!
Toimetaja Ralf R. Parve:
* Saame teada, kuidas meid päise
päeva ajal varastatakse, mismoodi
toimub koolides kommunistlik kas-
vatus töö.
* Lisaks NÄTSTI NJUUSID,
* MAINOSMINUTID,
* Riho Mesilase nätsutused.
Nätsud algasid täpselt nädal aega
tagasi, saade loodab püsida eetris
ka.
14.00 Esinevad eesti levimuusi-
kud
14.45 Teated. Reklaim
15.00 Uudised
15.05 Mängib Läti Raadio estra-
diorkester Gunars Rozenbergi
juhatusel
15.15 ALLA 60 KEELATUD!
Valter Ojakääru veerandtund vana-
de viisidega.
* 1947. aastal esitas ansambel
"Rütmikud" Erich Kõleri pala "Opus
nr.3". Ansambli koosseisus mängi-
sid Erich Kõler, Vallo Järvi, Arne
Oit, Uno Naissoo, Gennadi Podelski
ja Valter Ojakäär.
* Michael Jary laulu "Mängi balalai-
kat" kuulete Rosita Serranolt.
* 1939. aastal laulis Robinson
Ware Spotswoodi laulu "Hoia kinni"
tuntud vigurdaja Fats Waller.
* Enne Teist maailmasõda oli N.
Liidus üks populaarsemaid lauljaid
Vadim Kozin, kuulsalt lauljatar Vera
Panina lapselaps. 1939. aastal
plaadistas ta Jakov Haskini tan-
goorkestriga oma laulu "Ljubuška".
* Ray Noble'i orkester mängib
1933. aastast pärit Szarony pala
"Puhkiv Anna", meil tuntud "Tädi
Anna" algkuju.
15.30 SOOVID, SOOVID, SOOVID..
Saatejuht on Tõnis Erilaid.
16.30 VALLALISED! OLGE VAL-
MIS!
Et tänane saade on selle aasta vii-
mane, siis vaatame pisut ajas taga-
si.
* Ajame juttu Arnega, kes on meie
saadetest palju abi saanud. * Loe-
me ette saabunud kirjad. * Kuula-
me armastuslaule.

Stuudios on Elme Väljaste ja Mar-
gus Teetsov.

17.00 Uudised. Liiklus
17.20 Mängib Nevil Blumbergi an-
sambel
17.30 EESTI - SOOME MAAVÕIS-
TUS UJUMISES
18.00 "Maailma mitu palet" valik-
kava
18.30 EESTI - SOOME MAAVÕIS-
TUS UJUMISES
19.00 Meloodialt meloodiale
19.30 Sport
20.00 PÄEVAKAJA
20.30 Kerge muusika klassikat
21.00 INIMENE - ELU AEDNIK
Kuidas tulla toime iseendaga? Sel-
lest räägib Tartu Ülikooli psühho-
loogia kateedri teadur Aleksander
Pulver. Temaga vestlevad Reet
Made ja Elme Väljaste.
21.30 Meloodia, rütm, improvisa-
tsoon
22.00 Uudised. Sport
22.15 Laupäevasimman
23.00 - 2.00 KESKÖOPROGRAMM
* 0.00 Uudised.
Stuudios on ja muusika valib Immo
Mihkelson.

III PROGRAMM

9.00 MEESTE SAADE ON pulma-
vanematest ja jõuluvanadest
Vendo Peebo ja Mart Puust jõua-
vad tunnijase autosõidu jooksul
meenutada nii mõndagi, mis seon-
dub nende ametitega.
10.00 Uudised
10.15 LAVA TAGA SUURES PLAA-
NIS
Dajan Ahmetoviga ajab juttu Terje
Soots.

11.00 Laulavad Elaine Paige ja
Tommy Körberg
11.30 SKANDAALNE-LEGEN-
DAARNE MARIA CALLAS
Kordame Vambola Põdra saadet
kuulsast lauljatarist.
12.00 TELEFONISOVIKONT-
SERT
13.00 EKSPERTSTUUDIO. Eesti
taas olümpiaperes
Stuudios on ajakirjanikud Erik Lillo,
Jaan Jürine ja Tiit Karuks.
Otsesaate telefon 434 491.
14.00 KÕIKIDE (KOOLI)TÜDRU-

KUTE LEMMIK CLIFF RICHARD

14.30 KES ON ROOTSI RAADIO
TRIBUUN? Kordusaade
Saate autorid on Toivo Aare ja Pee-
ter Kaldre.
15.00 Indrek Koobi kuuldemäng
AEG SINUNI
15.35 Laulab Dionne Warwick
16.00 Fryderyk Chopini ja Leo
Delibes'i balletimuusikat
17.00 Aariaid Giuseppe Verdi
ooperitest "Rigoletto" ja "Tra-
viata" esitab Luciano Pavarotti
17.35 Franz Schuberti kammer-
muusikat

18.00 I programmi saated
19.30 MOZARTI TALVEKUU
KRÓNUNGSMESSE C-DUUR
K 317.
VESPERAE SOLENNES DE
CONFESSORE.
Esitavad Joan Rodgers, Elisabeth
von Magnus, Josef Protschka,
Laszlo Polgar, Arnold-Schönberg-
koor, Viini Oukonnakapelli koraali-
koor ja orkester "Concentus Musi-
cus Wien" Nikolaus Harmoncourt'i
juhatusel.

20.30 Esinevad "Riia Kammer-
muusikud" Normunds Sne ju-
hatusel
Kavas Georg Philipp Telemanni ja
Peteris Vaski loomingut.
Helisalvestis käesoleva aasta 26.
novembri kontserdilt "Estonia"
kontserdisaalis.
21.30 Guillaume de Machault'
MISSA
Esitab Müncheneri poistekoor.
22.00 - 23.00 "Vaba Euroopa"
saade

IV PROGRAMM

ER VENEKEELSE SAATED

Saatepäeva toimetaja on Andrei
Tantsõrev 8 Hommikukava. Program-
mi juhib Nikolai Meinert 10 - 11 Milline
on parem maailm? 14 Valitsusjuht
Edgar Savisaare esinemine 14.15
Vene arhiiv 14.30 Tervis 15.30 Diapa-
soon 16 "Tservona Kalõna". * Uudi-
seid * Ukraina rahvakalender: Andrei-
pääv 17 - 18 "Batkovština". * Uudi-
seid * Valgevene kristlik-demokraati-
kust parteist 20 - 21 Raadio "Vaba-
dus" saade

17.50 Harfipalud

